

agda bavi pain
BEZ SLOV // SILENTLY
ALEBO 5 X P

(NIEKOĽKO VÝJAVOV VYTRHNUTÝCH Z REALITY V PIATICH NEMÝCH OBRAZOCH)

obraz 1
plávanie

Starec vychádza von z vody, ťažko sa mu kráča. Je noc. Pri vodnej nádrži stojí stará luxusná limuzína. Z auta vystúpi muž, spraví niekoľko krokov k starcovi. Prehodí mu cez plecia uterák. Otvorí mu zadné dvere a sám nastúpi do predných dverí, za volant. Siahne na palubnú dosku, otvorí škatuľku cigár a ponúkne starca, aj mu pripáli.

Na námestí blízko pri fontáne stojí na debničke človek. Preoblečený za smrť – takto si zarába, bez pohnutia.

Od stánku s novinami kráča muž, v ruke noviny, prechádza okolo človeka – smrtky.

V meravej prikrčenej, zhrbenej póze smrť už-už siaha na život. Ale len už-už. Pred smrtkou klobúk po vrch plný drobných mincí a v ruke kosa, spod čiernej kapucne vyplazené dlhé sivé vlasy a namiesto očí dve čierne diery. Smrťke musí byť v takomto habite horúco.

Muž kráča naokolo s vyplašeným úsmevom. Nedá smrťke ani halier. Ale smrť ho vidí, ani nemrkne, očami zavesená doňho.

Muž nasadne do auta. Na palubnú dosku vyloží noviny a škatuľku fajnových cigár. Našartuje.

Na cintoríne. Starý muž v klobúku sedí na kamennej ohrádke okolo rozkvitnutého záhonu na hrobe a nahlas sa rozpráva s náhrobkom. Zošúverenou rukou sa pohráva so záhonom ako s nejakými srdcu blízkymi vlasmi. Na majestátnom, takmer dva metre vysokom náhrobnom kameni zlatým písmom ženské meno. A pod ženským menom aj jedno mužské, už iba dátum doplniť: 1936 - 19...

Alejou medzi hrobmi sa do kopca vyštverá luxusná stará limuzína. Zastane o čosi ďalej od starca. Starý za autom iba nepatrne vytočí hlavu, ďalej sa venuje hlasným spomienkam. Z auta opatrne vystúpi muž, s citom zabuchne za sebou dvere. Chvíľu postáva, kým sa chrbtom oprie o limuzínu. Zrazu ho však niečo vyruší, otvorí na aute dvere a chvíľu vnútri čosi hľadá.

Muž prinesie starcovi mobil. Starý chytí aparát do rúk a minútku telefonuje. Podá mužovi mobil späť. Potom sa

rozčúli, pričom ukazuje roztrasenou rukou na náhrobok a divoko gestikuluje. Odplúje si. A rovno na záhon.

Noc. Prázdna cesta. Cesta pri vodnej nádrži. V diaľke sa objavia najprv svetlá. O chvíľu stojí pri miernom svahu, zvažujúcom sa k vode, stará limuzína. V nej starec a za volantom muž.

Starec nejakú tú chvíľu ešte sedí na zadnom sedadle, na vodu ani nepozrie. Potom vystúpi. Na sebe iba tielko, široké tepláky, šlapky a cez plece prehodený uterák. Na hlave klobúk. Odloží ho na prednú kapotu auta. Rovnako ako všetko ostatné šatstvo.

Muž fajčí, sedí na svojom mieste za volantom. Hľadá cez stiahnuté okienko na starca, ako nahý vchádza pomaličky do vody. Keď mu hladina siaha po hrudník, ľahko sa odrazí a začne plávať prsia. Pláva jak pes.

Keď ráno prichádza starec v sprievode muža na cintorín, na náhrobku sa už pracuje. Majster opravuje dátum 19... na 20...

Starec sa kúpe. Nočná hladina sa čerí.

Mužovi v aute sa chce spať, viečka sa mu zatvárajú, aj hlava mu padá. Skúsi na autorádiu naladiť nejakú stanicu. Napokon však preda len vystúpi z auta, oprie sa chrbtom o dvere a len tak hľadá za starým. Zrazu sa zohne a vezme do ruky kameň. Minútku sa s ním len tak hrá v dlani. Potom ho hodí za starcom.

Starcovi do tváre šplechne voda z nárazu kameňa o vodnú hladinu. Obráti sa smerom k brehu. Pláva na mieste.

Muž sa zohne a naberie si do dlane niekoľko väčších štrov. Pokojnými, rozvážnymi pohybmi ich začne hádzať po starcovi.

Starec sa nezmôže ani na slovo. Keď by už aj chcel zakričať, voda mu šplechne do úst, že sa starec skoro zadusí.

A muž hádže a hádže a starec sa ledva uhýna. Manévruje na jednom mieste. Potápa sa, aby na sekundu unikol krupobitiu, no vzápätí sa musí opäť vynoriť – dýchať sa musí.

Ale kamene lietajú stále. Kameň za kameňom. Muž na brehu má času dost.

obraz 2

pakt

Dvor medzi panelákmi. Taký vyhradený priestor. Pri lavičkách vedľa pieskoviska dve nablýskané autá tmavej farby. Postavené našikmo. Aby na seba celá posádka dobre videla.

Dve autá, dvaja vyholení mladí muži v strohých tmavých oblekoch. Dva čierne kožené kufríky na predných

kapotách.

Na zadných sedadlách oboch áut siluety dvoch tlstých starých mužov. Mlčky a bez pohnutia sledujú transakciu, iba čo sa priateľsky a s úsmevom pozdravia cez pootvorené zrkadlové sklá.

Prvý z mladíkov otvorí svoj kufor. Otrčí ho tak, aby každý dobre videl, že je plný bankoviek. Po ňom nasleduje druhý muž, aj on otvorí kufor, rovnako plný peňazí.

Starci prebehnú pohľadom po obsahoch kufrov a súhlasne prikývnu. Akcia môže prebehnúť.

Dvojica mladých mužov v košeliach poskakujú uprostred pieskoviska a triafajú si pästami do tváre. Aj noha občas vyletí – toto nie je férový súboj. Úder strieda úder. Rany pod pás.

Starci sú viditeľne nervózny. Zavše raz jednému, raz druhému vyletí ruka., aby si zakryli tvár, keď ten ich hráč inkasuje direkt rovno medzi oči. Nervózne si šúchajú zarastené líca.

Mladíci už majú obličaje poľfkvané krvou. Aj z kútikov úst crčí červená tekutina, nosy a viečka opúchajú a chytajú sinavú farbu.

Na oknách okolitých činžiakov sa na moment aj zjaví niekoľko tvárí. Najprv začudované a potom celkom prestrašene miznú za záclonami.

Starci sa zatiaľ dostali do varu, bez ostychu povzbudzujú. Jeden z nich aj trúbi, búcha po volante. Druhý sa vykláňa cez okienko ako mu to bachor dovolí.

Mladí muži padnú na zem jeden po druhom. Víťaz iba o sekundu dlhšie stojí na nohách.

Starcom chvíľu trvá, kým sa upokojí. Vystúpia v prvom rade z áut a vezmú si svoje peniaze, svoje kufríky. Z diaľky sa pozdravia.

Keď jeden zo starcov sadne za volant, chvíľu je bezradný. Ešteže kľúče zostali v štartéri. Skrúti kľúčom, no motor hneď zdochne. Na štvrtý raz sa starcovi auto predsa len podarí naštartovať, aj sa pohnúť z miesta. Len tak tak vycúva z dvora a zide na cestu.

Ani druhému autu to nie veľmi ide. Mizne v spätnom zrkadielku opačným smerom.

Starec sa ledva zaradí do premávky. Každý ho však predbieha. Starec na toto nie je zvyknutý. Snaží sa však zachovať si chladnú hlavu.

Na riskantnej križovatke, akurát keď nefungujú semaforey. Starec sa len s námahou – cez tlsté brušisko – nahne, aby videl, či niečo nejde, či mu niečo z ľavej strany nehrozí. Auto nerozvážne a celkom nechtiac trochu pohne dopredu.

Oranžová na semafore provokatívne bliká.

obraz 3 povolanie

V kaviarni za stolom sedí muž, číta s preloženými nohami noviny. Keď si odpije zo šálky, na moment zdvihne oči. Zarazí sa: hodiny nad vchodom ukazujú štyri. V momente vstane. Narýchlo sa oblečie. Cigareta zasyčí v nedopitej šálke.

Kuchyňa. A žena v dlhej ľahkej sukni a kvietkovanej blúze. V tvári tuhá, s námahou zdvihne zrak aj kútiky úst. Muž mechanicky zamieri ku kuchynskému pultu. Pobožkajú sa, vlastne len narazia o seba tvárou. Žena pripravuje obložené chlebíky.

Muž sedí vo vani. Hlava zaklonená, oči pevne zažmúrené. Keď vojde žena, muž ihneď ožije a siaha po mydle. Kútikom oka pozoruje, ako si v zrkadle jeho manželka opravuje účes. Zbadá ho aj ona, jeho zmoknutú tvár. Obaja sa usmiejú niekam ponad seba.

Muž siaha po kľučke. Vojde. Izba plná chlapčenských hračiek – umelohmotnej vojenskej artilérie, na stene visia boxerské rukavice. Desätročný chlapec pred zrkadlom na skriňových dverách. Ústa pretreté rúžom, pod očami očné tienie. Na nohách o niečo väčšie lodičky na vysokom opätku. Práve keď si na hlavu nasadzuje dámsky klobúk, stojí vo dverách otec. Iba v slípoch. Kričí. Riadne synátora vyzauškuje. Módne doplnky z chlapca len tak lietajú. Syn sedí na kraji postele, jednou rukou si ešte chráni hlavu, druhou už zvlieka silónky. Muž si po celom obvode napraví na spodkoch gumku, obráti sa. Odchádza.

V kuchyni sa potom háda s manželkou. Hádku ale preruší zvonenie jeho mobilného telefónu. Do aparátu sa muž ohlási trochu nervóznejšie. Hneď sa aj zarazí. Odbehne do kúpeľne.

Mama zatiaľ v detskej izbe utešuje trucujúce potomstvo. Kvočí pred posteľou a rukou sa synovi požívačne prehrňa v dlhých plavých vlasoch. Mávne rukou smerom k fiktívnemu otcovi.

Otec v kúpeľni telefonuje a pritom sa detailne obzerá v zrkadle nad umývadlom. Prehrnie sa v už striebriacich sa vlasoch, bruškami prstov pohladí vrásky pod očami a okolo úst. Prikývne a zloží.

V kuchyni matka schováva syna za chrbtom. Ale otec si ich už nevšíma. Stratí sa v svojej pracovni.

Muž v striedmo zariadenej hotelovej izbe. S rukami vo vreckách si s vynúteným záujmom prezerá obraz na stene. Kovový kufrík na posteli. Do izby vojde starý muž. Náš muž si na prsiach založí ruky a premeria si starca. Otrčí dlaň. Starec potrasie mužovou rukou, podvihne si na temene klobúk a už-už má čosi na jazyku. Muž však

iba odmerane pokrúti hlavou. Stále otfča tú dlaň. Starec vyberá peňaženku a odratáva mužovi na dlaň bankovky. Muž nehanebne pozerá do vnútra koženého púzdra. Peniaze si strká do vrecka. Z pochrómovaného kufríka vyberie kožené popruhy, reťaze a bič. Začne sa vyzliekať.

Manželka doma vyvalená na gauči. So zatajeným dychom pozerá v širokouhlom televízore telenovelu ako niekde v Mexiku tiež ležia na gauči. Ibaže nečučia do telky, ale riešia medziľudské problémy: Jedna sa žaluje druhej, so slzami na krajíčku. No žena pred televízorom ani nemrkne. Do malých úst si tlačí bohato naložený chlebiček.

Aj tajní hodinoví milenci čumia do bedne, ale na čosi celkom iné. Starý sivovlasý zákazník si opiera hlavu o mužove plece. Dva dočervena osvietené obličaje – muž hľadá na obrazovku, kým starec má oči zavreté. Video beží a čas tiež – dva displeje. Hlava starého muža sa zrazu zošmykne do mužovho lona. Muž prekvapene skloní hlavu dole za starcom. Žeravý kotúč na obrazovke nepatrne mizne za chrbtom akejsi hory.

Skorá ranná ulica, nikde ani živej duše. Ani autá ešte nechodia. Iba muž so sklesnutou postavou kráča mestom. Vytiahne z vrecka starcovu peňaženku, chvíľu na ňu hľadá, aj si letmo prezrie počas chôdze jej bohatý obsah.

Muž si v zrkadle v kúpeľni chvíľu hľadá do očí. Končekmi prstov prejde po vráskach pod očami. Palcom a ukazovákom sa zvezie po čiaram vedúcich od nosa až k ústam a nasilu si prstami stiahne kútiky dole. Potom mäkkú kožu pustí a vyrovná ju krivým úsmevom.

Vojde do spálne. Na posteli leží rozčapená manželka. A na mužovom mieste syn.

obraz 4 prax

V rannom šere uteká po nábreží starý muž v šuštiakovej súprave. Menšie zavalité telo sa v miernom pokluse presúva úzkym chodníkom v smere toku pokojnej, zas-patej rieky. Vlhnúce končeky riedkych sivých vlasov sa lepia na guľatú lebku, točia pri sluchách a pod potítkom ako pod farebným frotírovým diadémom na lysom temene. Je teplo: slnko hádže prasiatka do privretých očí, farebné spektrum štekľí v nose. Teplo, no zima je tu čo nevidieť, vlastne už vidieť – tú paru okolo úst a nozdier. Ale inak počasie ako stvorené na zdravotnú prechádzku či na kondičný tréning; pre staršieho muža ako je práve tento. Utrie si orosené čelo. Na minútku sa zastaví, odpočinie si. Zhlboka sa nadýchne a vydýchne;

ešte raz naberie do pľúc kubík vzduchu a odplúje si nadbytok telesných tekutín klenutou vzdušnou čiarou temer až dole k vode. Oprie sa silnými laktami o kamenný múrik, oddeľujúci rieku od betónovej súše. So záujmom pozoruje návštevníkov reštaurácie na palube neďaleko kotviacej vyradenej lode. Nenechá sa rušiť ani živou premávkou na komunikácii na brehu, ani veľkým autom, ktoré mu akurát zastavilo za chrbtom. Iba čo si golier teplákovkej bundy vyhrnie až k nosu a potítka potisne z čela do očí. Vyblýskané fáro s nepriehľadnými, tmavými sklami nehybne čaká pri kraji vozovky a spokojne odfukuje smog. Po hodnej chvíli sa muž obzrie, v tvári trochu červený, nečujne zabohuje. Uvedie golier aj potítka do pôvodného stavu. Sekundu sa ešte díva na vegetujúcich ľudí na lodi a na plynúcu vodu. Hodením ruky dopredu naznačí autu, aby ho nasledovalo, až potom sa znova dá do ľahkého, ospalého behu. A auto za ním.

Ďalej za mostom sa starec rozopne, vypustí trocha na vzduch aj okrúhlejšie bruško. Spod bieleho trička s veľkými vlhkými flakmi prečnieva ponad golier bohaté striebrosivé ochlpenie. Starcovi sa dýcha už ťažšie; slepými prstami sa prehrnie v tej húšťave na krku, cez ktorú presvitá nekomplikovaná kilová zlatá reťaz. Druhé slnko v tých jeho lesklých, mokrých modrých očiach; druhá rieka v jeho čiarach života na tvári. Keď vykrúti ešte stále uvoľnenú mimiku do strany, nevdojak sa obzrie aj za mladým párom, hľadiacim do krotkých vlniek pomútenej vody. Aj za venčeným psom, aj za jeho paničkou – úctivo sa jej odzdraví. Aj za veľkou škvrnou v kútiku oka. Za tou tmavomodrou machuľou: niekoľko krokov za starcom sa slimačím tempom vytrvalo vlečie nablyštaná limuzína. Keď zabočí starec, zmení smer aj fáro. Za rohom prvého domu vilovej štvrte starec zastane – hoci jeho nohy bežia na mieste – počká si na auto. Na okamih sa aj zapozera do jeho tmavých skiel lesklým okom, mávne k sebe rukou. Auto sa blíži. Starec sa otočí o stoosemdesiat stupňov a vyrazí dopredu, do kopca, znova tou prechádzkovou rýchlosťou.

A opäť to oranžové jesenné slnko, čisté nebo, spomalenie vtáci, že sa starec spamätá až kdesi mimo. Kdesi v prírode, pod prchnucimi stromami niekde za mestom alebo aspoň v parku. Predkloní sa, vytrasie zo všetkých končatín prebytočnú energiu. Vydýcha sa. Pozrie na masívne ligotavé hodinky na zápästí. Jediným dlhým zvučným potiahnutím nosa vytiahne a hneď aj vyplúje z tela všetko to biele slinové lepidlo.

Z auta vystúpia dve plecnaté gorily v čiernych okuliaroch a sakách, ktoré praskajú vo švíkoch. Obaja dobití

v tvárach, fialkasté monokle pod očami. Búchačky si odložia na zem. Priskočia k starcovi. Jeden z nich mu na rozpažených ramenách masíruje pl'antavé svalstvo, druhý mu podáva dymový oblek, uterák a tučnú cigaru. Starec krátkym, úsečným posunkom ruky oblek odmietne, uterák si prehodí cez plecía. Zo zadného vrec-ka teplákových nohavíc vyloví hrebeň, začese si šedivé vlasy dozadu. Usmeje sa. Teraz si nechá pripáliť cigaru. Dychtivo a s chuťou niekoľkokrát potiahne z voňavého tabaku. Ani nedofajčí; obráti sa ku gorilám ľahkou tvárou. Cigaru si preloží z pier do zubov. Zaškerí sa, ruky si posadí vbok. Jeden z chlapcov mu naznačí, aby zdvihol bradu a vypál hrud'. Obaja miera na starca dlhými čiernymi guľovnicami. Úsmev: vyletí vtáčik ohniváčik. Bezvládne telo putuje do kufra a cigaru dofajčí šofér.

obraz 5 pitva

Bledá ženská tvár na tvrdom lôžku. Viečka hanblivo sklopené, zvädnuté mihalnice, prepadnuté líca. Čelo akési väčšie, vyššie, vyduté; mimika čistá, uvoľnená, pod pleťou sochy. Krivky dvoch vrások od guľatého nosa ku kútikom dlhých úst, trochu nižšie kopček brady postrčený dopredu. Rozvášnené vlasy na studenom podklade ako mŕtva hadia hriva Medúzy. Čiasí ruka sa dotkne vlasov, koncami prstov pokízne na ich lesklej, chladnej dráhe. Odhalí drobné, okrúhle uši. Ľahký oblúk dolnej sánky, po ktorom chrbát vráskavej ruky prejde trhane až ku krku. Nad železnou posteľou stoja traja muži – zriadenec v bielom plášti, uniformovaný fízal vyššej hodnosti a starec, ktorý sa spiacej uzimenej žene, zakrytej len slabou bielou plachtou prizerá bližšie. Predkláňa sa, chvíľami takmer s nosom na nose skúma od brady až po temeno kriedovú ženskú tvár so spiacimi očami, s rozohnenými, strapatými pačesami a krvavočervenými perami, skrývajúcimi v oboch kútikoch úsmev.

Žena v momente po starcovi vystrelí, ovinie ho dlhými ramenami okolo zátylku a pritiahne si ho na seba. Prilepí sa ústami na ústa, spojí sa. A starec sa nebráni. Ani v jeho tvári sa nezračí iskra prekvapenia, i keď v prvej chvíli preskočí očkom po zriadencovi aj po fízlovi. Chudé prsty sa vnárajú do mäsa; na stareckej pokožke zostávajú po takýchto objatiach na sekundu biele škrvny. Nasleduje bleskový kolotoč pohybov, ktoré vyzliekajú, siahajú a zmocňujú sa telom tela. Žena so stále zavretými očami – ako na fotke, ktorú si starec dnes ráno pedantne vystrihol z novín.

Fízal stojí obďaleč, čumí na scénu zvrchu. Občas ale v pomykove cudne odvráti oťapenú tvár alebo sa naoko

zaoberá svojím zovňajškom – gombíkom visiacim už len na vlásku či lupinami na výložkách. Zato zariadenec z druhej strany postele nerušene vypliešťa oči. Na tvári mu hrá zaslinená kilometrová čiara smiechu.

Starcove oči teraz nepokojne sledujú a hlcú každý detail scény. Rozširujú sa a zužujú, akoby sa rozpomínali. Úchytom – pomedzi hadiace sa údy – vidia: tetovanie na pravom pleci, rozkývané náušnice s dlhými retiazkami, nalakované nechty na rukách i nohách a vlasy – tmavé, višňové.

Toto tiché, hluché a studené milovanie sa presúva časom aj priestorom: starac s touto ženou so zatvorenými očami sa lomcujú v nejakej spálni, na nejakej posteli. Obaja celí červení – krvaví, no nepoznať, kto farbí a kto je pofarbený. Iba čo žena padá späť na lôžko pred troch mužov v miestnosti.

A znova tá fotka v dokrčených novinách. A titulok ...mŕtvola neznámej ženy... nad fotografiou zasnenej mramorovej tváre. Ale aj žena na strohom kovovom lôžku už leží bez pohnutia, tak ako predtým – ako keby sa nič nestalo. To len starac si musí napraviť rázporok aj košeľu zasunúť hlbšie do nohavíc. Zdvihne zo zeme klobúk, ktorý mu akiste musel padnúť, keď sa nahýnal nad posteľou.

Krúti hlavou. Obráti sa k fízlovi a bezmocne pohodí rukou: vraj túto nepozná. Takúto. Fízal niečo hodnú chvíľu vraví až napokon aj on pokrčí plecami. Upozorní starca na pery. Starac si opakom ruky utrie ústa, pozrie: červená: rúž. Zriadencove ruky sa chytajú zhrnutej bielej plachty, zakryjú ňou tuhú a krásnu kamennú tvár.

Starac si prikyvuje do kroku. Klopkanie podpätkov sa rozlieha sterilnými suterénnymi chodbami. Starcove oči pozerajú pred seba, niekam do diaľky.